

LĒMUMI

PADOMES LĒMUMS (ES) 2023/436

(2023. gada 14. februāris),

ar kuru dalībvalstīm atļauj Eiropas Savienības interesēs ratificēt Konvencijas par kibernetizāciju Otro papildu protokolu par pastiprinātu sadarbību un elektronisko pierādījumu izpaušanu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 16. pantu un 82. panta 1. punktu saistībā ar 218. panta 6. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta piekrišanu ⁽¹⁾,

tā kā:

- (1) Padome 2019. gada 6. jūnijā pilnvaroja Komisiju Savienības vārdā piedalīties sarunās par Otro papildu protokolu Eiropas Padomes konvencijai par kibernetizāciju (Eiropas Padomes līgumu sērija Nr. 185) ("konvencija par kibernetizāciju").
- (2) Eiropas Padomes Ministru komiteja 2021. gada 17. novembrī pieņēma Konvencijas par kibernetizāciju Otrā papildu protokolu par pastiprinātu sadarbību un elektronisko pierādījumu izpaušanu ("Protokols"), un to ir paredzēts atvērt parakstīšanai 2022. gada 12. maijā.
- (3) Protokola noteikumi ietilpst jomā, uz kuru lielā mērā attiecas kopīgi noteikumi Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 3. panta 2. punkta nozīmē, tostarp instrumenti, kas veicina tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās, nodrošina minimālos procesuālo tiesību standartus, kā arī datu aizsardzību un privātuma aizsardzību.
- (4) Komisija arī ir iesniegusi tiesību aktu priekšlikumus Regulai par Eiropas elektronisko pierādījumu sniegšanas un saglabāšanas rīkojumiem elektronisko pierādījumu gūšanai krimināllietās un Direktīvai, ar ko paredz saskaņotus noteikumus juridisko pārstāvju iecelšanai ar mērķi iegūt pierādījumus kriminālprocesā, ar tiem tiek ieviesti saistoši pārrobežu Eiropas e-pierādījumu sniegšanas un saglabāšanas rīkojumi, kas ir tieši adresējami pakalpojumu sniedzēja pārstāvim citā dalībvalstī.
- (5) Komisija, piedaloties sarunās par Protokolu, nodrošināja tā saderību ar attiecīgajiem kopīgajiem Savienības noteikumiem.
- (6) Saistībā ar Protokolu ir vajadzīgas vairākas atrunas, deklarācijas, paziņojumi un ziņojumi, lai nodrošinātu Protokola saderību ar Savienības tiesību aktiem un politiku. Vairākas citas ir vajadzīgas, lai nodrošinātu vienādu Protokola piemērošanu Savienības dalībvalstu, kuras ir Protokola Puses ("dalībvalstis-uses"), attiecībā ar trešām valstīm, kuras ir Protokola Puses ("trešās valstis-uses"), kā arī efektīvu Protokola piemērošanu.
- (7) Atrunas, deklarācijas, paziņojumi un ziņojumi, par kuriem dalībvalstīm tiek sniegtas norādes šā lēmuma pielikumā, neskar citas atrunas vai deklarācijas, ko dalībvalstis gadījumos, kad to atļauj Protokols, varētu sniegt individuāli.
- (8) Dalībvalstīm, kas parakstīšanas brīdī neizdarīja atrunas vai nesniedza deklarācijas, paziņojumus un ziņojumus saskaņā ar šā lēmuma pielikumu, šādas atrunas būtu jāizdara vai šādas deklarācijas, paziņojumus un ziņojumus būtu jāsniedz, deponējot Protokola ratifikācijas, pieņemšanas vai apstiprināšanas instrumentu.

⁽¹⁾ 2023. gada 17. janvāra piekrišana (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta).

- (9) Pēc Protokola ratifikācijas, pieņemšanas vai apstiprināšanas dalībvalstīm turklāt būtu jāievēro šā lēmuma pielikumā izklāstītās norādes.
- (10) Protokols paredz ātras procedūras, kas uzlabo pārrobežu piekļuvi elektroniskiem pierādījumiem un augsta līmeņa garantijas. Tādēļ tā stāšanās spēkā palīdzēs sekmēt cīņu pret kibernetizāciju un citiem noziedzības veidiem pasaules mērogā, šādi veicinot sadarbību starp dalībvalstīm-pusēm un trešām valstīm-pusēm, nodrošinās personu aizsardzību augstā līmenī un risinās tiesību normu kolīzijas.
- (11) Protokols paredz atbilstošas garantijas saskaņā ar prasībām par personas datu starptautisko nosūtīšanu, kas paredzētas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2016/679 ⁽²⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2016/680 ⁽³⁾. Tādēļ tā stāšanās spēkā palīdzēs veicināt Savienības datu aizsardzības standartus pasaules mērogā, atvieglos datu plūsmas starp dalībvalstīm-pusēm un trešām valstīm-pusēm, un nodrošinās, ka dalībvalstis-puses pilda savus pienākumus saskaņā ar Savienības datu aizsardzības noteikumiem.
- (12) Turklāt Protokola drīzā stāšanās spēkā apstiprinās Konvencijas par kibernetizāciju kā galvenās daudzpusējās sistēmas pozīciju cīņā pret kibernetizāciju.
- (13) Savienība nevar ratificēt Protokolu, jo tā puses var būt tikai valstis.
- (14) Tāpēc būtu jāatļauj dalībvalstīm ratificēt Protokolu, kopīgi rīkojoties Savienības interesēs.
- (15) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1725 ⁽⁴⁾ ir notikusi apspriešanās ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju, kas savu atzinumu sniedza 2022. gada 21. janvārī.
- (16) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā Nr. 21 par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību (LES) un LESD, un neskarot minētā protokola 4. pantu, Īrija nepedalās šā lēmuma pieņemšanā, un šis lēmums tai nav saistošs un nav jāpiemēro.
- (17) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā Nr. 22 par Dānijas nostāju, kas pievienots LES un LESD, Dānija nepedalās šā lēmuma pieņemšanā, un Dānijai šis lēmums nav saistošs un nav jāpiemēro.
- (18) Autentiskās Protokola versijas ir teksta angļu un franču valodas versijas, ko Eiropas Padomes Ministru komiteja pieņēma 2021. gada 17. novembrī,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Ar šo dalībvalstis ir pilnvarotas Savienības interesēs ratificēt Konvencijas par kibernetizāciju Otro papildu protokolu par pastiprinātu sadarbību un elektronisko pierādījumu izpaušanu ("Protokols") ⁽⁵⁾.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/680 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem vai izpildītu kriminālsodus, un par šādu datu brīvu apriti, ar ko atceļ Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI (OV L 119, 4.5.2016., 89. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK (OV L 295, 21.11.2018., 39. lpp.).

⁽⁵⁾ Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 28. lpp.

2. pants

1. Ratificējot Protokolu, dalībvalstis, kas Protokola parakstīšanas brīdī neizdarīja atrunas vai nesniedza deklarācijas, paziņojumus vai ziņojumus saskaņā ar šā lēmuma pielikuma 1. līdz 3. iedaļu, šādas atrunas izdara vai šādas deklarācijas, paziņojumus vai ziņojumus sniedz, deponējot savu Protokola ratifikācijas, pieņemšanas vai apstiprināšanas dokumentu.
2. Pēc Protokola ratifikācijas, pieņemšanas vai apstiprināšanas dalībvalstis turklāt ievēro šā lēmuma pielikuma 4. iedaļā izklāstītās norādes.

3. pants

Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

4. pants

Šo lēmumu publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

5. pants

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm.

Briselē, 2023. gada 14. februārī

*Padomes vārdā –
priekšsēdētāja*
E. SVANTESSON

PIELIKUMS

Šajā pielikumā ir izklāstītas atrunas, deklarācijas, paziņojumi, ziņojumi un norādes, kas minēti 2. pantā.

1. Atrunas

Ievērojot Protokola 19. panta 1. punktu, Puse var deklarēt, ka tā izmanto vienu vai vairākas atrunas, kas paredzētas atsevišķos Protokola pantos.

Ievērojot Protokola 7. panta 9. punkta a. apakšpunktu, Puse var paturēt tiesības nepiemērot 7. pantu (Pakalpojumu pasūtītāja informācijas izpaušana). Dalībvalstis atturas no šādas atrunas izdarīšanas.

Ievērojot Protokola 7. panta 9. punkta b. apakšpunktu, Puse var paturēt tiesības nepiemērot 7. pantu attiecībā uz noteiktiem piekļuves numuru veidiem, ievērojot minētā punkta nosacījumus. Dalībvalstis var izdarīt šādu atrunu, bet tikai saistībā ar tiem piekļuves numuriem, kuri nav numuri, kas nepieciešami vienīgi lietotāja identificēšanai.

Ievērojot Protokola 8. panta 13. punktu, Puse var paturēt tiesības nepiemērot 8. pantu (Citas Puses rīkojumu par pakalpojumu pasūtītāja informācijas un datu plūsmas datu paātrinātu sagatavošanu izpilde) attiecībā uz datu plūsmas datiem. Dalībvalstis tiek mudinātas atturēties no šādas atrunas izdarīšanas.

Gadījumos, kad 19. panta 1. punktā ir noteikts pamats citām atrunām, dalībvalstis ir pilnvarotas apsvērt un izdarīt šādas atrunas.

2. Deklarācijas

Ievērojot Protokola 19. panta 1. punktu, Puse var sniegt deklarācijas, kas norādītas atsevišķos Protokola pantos.

Ievērojot Protokola 7. panta 2. punkta b. apakšpunktu, Puse attiecībā uz rīkojumiem, kas izdoti pakalpojumu sniedzējiem tās teritorijā, var sniegt šādu deklarāciju:

"Rīkojumu saskaņā ar 7. panta 1. punktu izdod prokurors vai cita tiesu institūcija vai arī to izdod prokurora vai citas tiesu institūcijas uzraudzībā, vai arī to izdod citā neatkarīgā uzraudzībā."

Dalībvalstis attiecībā uz rīkojumiem, kas izdoti pakalpojumu sniedzējiem to teritorijā, sniedz šīs iedaļas otrajā daļā izklāstīto deklarāciju.

Ievērojot Protokola 9. panta (Uzglabātu datu paātrināta izpaušana ārkārtas situācijā) 1. punkta b. apakšpunktu, Puse var sniegt deklarāciju, ka tā neizpildīs minētā panta 1. punkta a. apakšpunktā minētos pieprasījumus, kuros prasa izpaust tikai pakalpojumu pasūtītāja informāciju. Dalībvalstis tiek mudinātas atturēties no šādas deklarācijas sniegšanas.

Gadījumos, kad 19. panta 2. punktā ir noteikts pamats citām deklarācijām, dalībvalstis ir pilnvarotas apsvērt un sniegt šādas deklarācijas.

3. Deklarācijas, paziņojumi vai ziņojumi

Ievērojot Protokola 19. panta 3. punktu, Pusei ir jāsniedz deklarācijas, paziņojumus vai ziņojumus, kas norādīti atsevišķos Protokola pantos, saskaņā ar protokolā izklāstītajiem noteikumiem.

Ievērojot Protokola 7. panta 5. punkta a. apakšpunktu, Puse var paziņot Eiropas Padomes ģenerālsēkretāram, ka gadījumos, kad saskaņā ar minētā panta 1. punktu pakalpojumu sniedzējam tās teritorijā tiek izdots rīkojums, minētā Puse visos gadījumos vai konkrētos apstākļos pieprasa vienlaikus paziņot par rīkojumu, sniegt papildu informāciju un faktu kopsavilkumu saistībā ar izmeklēšanu vai tiesvedību. Attiecīgi dalībvalstis p sniedz Eiropas Padomes ģenerālsēkretāram šādu paziņojumu:

"Ja saskaņā ar 7. panta 1. punktu pakalpojumu sniedzējam [dalībvalsts] teritorijā ir izdots rīkojums, [dalībvalsts] prasa, lai visos gadījumos vienlaikus tiek paziņots par rīkojumu, sniegta papildu informācija un faktu kopsavilkums saistībā ar izmeklēšanu vai tiesvedību."

Saskaņā ar Protokola 7. panta 5. panta e. apakšpunktu, dalībvalstis nozīmē vienu kompetento institūciju, kas saņem paziņojumu saskaņā ar Protokola 7. panta 5. punkta a. apakšpunktu un veic Protokola 7. panta 5. punkta b., c. un d. apakšpunktā aprakstītās darbības, un, sniedzot Eiropas Padomes ģenerālsekretāram Protokola 7. panta 5. punkta a. apakšpunktā paredzēto ziņojumu pirmo reizi, Eiropas Padomes ģenerālsekretāram paziņo minētās institūcijas kontaktinformāciju.

Ievērojot Protokola 8. panta 4. punktu, Puse var deklarēt, ka tiek pieprasīta papildu pamatojoša informācija, lai izpildītu minētā panta 1. punktā minētos rīkojumus. Attiecīgi dalībvalstis sniedz šādu deklarāciju:

"Lai izpildītu 8. panta 1. punktā paredzētos rīkojumus, tiek pieprasīta papildu pamatojoša informācija. Pieprasītā papildu pamatojošā informācija būs atkarīga no rīkojuma izdošanas apstākļiem un ar to saistīto izmeklēšanu vai tiesvedību."

Saskaņā ar Protokola 8. panta 10. punkta a. un b. apakšpunktu dalībvalstis paziņo un atjaunina attiecīgi to institūciju kontaktinformāciju, kuras nozīmētas, lai iesniegtu rīkojumu saskaņā ar 8. pantu, un to institūciju kontaktinformāciju, kuras nozīmētas, lai saņemtu rīkojumu saskaņā ar 8. pantu. Dalībvalstis, kas piedalās ciešākā sadarbībā, kura izveidota ar Padomes Regulu (ES) 2017/1939⁽¹⁾, ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (EPPO) izveidei, to institūciju sarakstā, par kurām paziņo saskaņā ar Protokola 8. panta 10. punkta a. un b. apakšpunktu, iekļauj EPPO, ievērojot EPPO kompetenču īstenošanas robežas, kuras paredzētas minētās regulas 22., 23. un 25. pantā, un to dara koordinētā veidā.

Attiecīgi dalībvalstis sniedz šādu deklarāciju:

"Saskaņā ar 8. panta 10. punktu [dalībvalsts], kā Eiropas Savienības dalībvalsts, kas piedalās ciešākā sadarbībā Eiropas Prokuratūras izveidei ("EPPO"), izraugās EPPO, tai īstenojot savas kompetences, kuras paredzētas 22., 23. un 25. pantā Padomes Regulā (ES) 2017/1939 (2017. gada 12. oktobris), ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (EPPO) izveidei, par kompetentu iestādi."

Saskaņā ar Protokola 14. panta 7. punkta c. apakšpunktu dalībvalstis paziņo Eiropas Padomes ģenerālsekretāram institūciju vai institūcijas, kuras saskaņā ar Protokola 14. panta 7. punkta b. apakšpunktu jāinformē Protokola II nodaļas 2. iedaļas nolūkos saistībā ar drošības incidentu.

Saskaņā ar Protokola 14. panta 10. punkta b. apakšpunktu dalībvalstis paziņo Eiropas Padomes ģenerālsekretāram institūciju vai institūcijas, kuras sniedz atļauju Protokola II nodaļas 2. iedaļas nolūkos saistībā ar to datu nosūtīšanu uz citu valsti vai citai starptautiskai organizācijai, kuri saņemti saskaņā ar Protokolu.

Gadījumos, kad Protokola 19. panta 3. punktā ir noteikts pamats citām deklarācijām, paziņojumiem vai ziņojumiem, dalībvalstis ir pilnvarotas apsvērt un sniegt šādas deklarācijas, paziņojumus vai ziņojumus.

4. Citas norādes

Dalībvalstis, kas piedalās ciešākā sadarbībā, kura izveidota ar Regulu (ES) 2017/1939, nodrošina, ka EPPO, īstenojot tās savas kompetences, kuras paredzēta minētās regulas 22., 23. un 25. pantā, var censties panākt sadarbību saskaņā ar Protokolu tādā pašā veidā, kā minēto dalībvalstu valstu prokurori.

Attiecībā uz 7. panta piemērošanu, jo īpaši saistībā ar noteiktiem piekļuves numuru veidiem, dalībvalstis var noteikt, ka tad, kad to kompetentā institūcija saņem vienlaicīgu paziņojumu par rīkojumu saskaņā ar minēto pantu, šo rīkojumu pārbauda prokurors vai cita tiesu institūcija, pirms pakalpojuma sniedzējs izpauž pieprasīto informāciju.

Saskaņā ar Protokola 14. panta 11. punkta c. apakšpunktu dalībvalstis nodrošina, ka, tām nosūtot datus Protokola nolūkos, saņēmēja Puse tiek informēta par to, ka saskaņā ar tās vietējo tiesisko regulējumu nepieciešams sniegt personisku paziņojumu personai, kuras dati ir sniegti.

⁽¹⁾ Padomes Regula (ES) 2017/1939 (2017. gada 12. oktobris), ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (EPPO) izveidei (OV L 283, 31.10.2017., 1. lpp.).

Attiecībā uz starptautisku nosūtīšanu, kuras pamatā ir Nolīgums starp Amerikas Savienotajām Valstīm un Eiropas Savienību par personas informācijas aizsardzību saistībā ar noziedzīgu nodarījumu novēršanu, izmeklēšanu un atklāšanu, kā arī saukšanu pie kriminālatbildības par tiem⁽²⁾ ("jumta nolīgums"), dalībvalstis Protokola 14. panta 1. punkta b. apakšpunkta nolūkos paziņo Amerikas Savienoto Valstu kompetentajām institūcijām, ka kompetentās institūcijas jumta nolīgumu piemēro attiecībā uz personas datu savstarpēju nosūtīšanu saskaņā ar Protokolu. Tomēr dalībvalstis ņem vērā to, ka nolīgums jumta būtu jāpapildina ar papildu garantijām, kurās ņem vērā īpašās prasības attiecībā uz elektronisko pierādījumu nosūtīšanu, ko veic tieši pakalpojumu sniedzēji, nevis institūcijas savā starpā, kā paredzēts Protokolā. Līdz ar to dalībvalstis sniedz Amerikas Savienoto Valstu kompetentajām iestādēm šādu paziņojumu:

"Eiropas Padomes Konvencijas par kibernetiskiem Otrā papildu protokola ("Protokols") 14. panta 1. punkta b. apakšpunkta nolūkos [dalībvalsts] uzskata, ka Nolīgumu starp Amerikas Savienotajām Valstīm un Eiropas Savienību par personas informācijas aizsardzību saistībā ar noziedzīgu nodarījumu novēršanu, izmeklēšanu un atklāšanu, kā arī saukšanu pie kriminālatbildības par tiem ("jumta nolīgums") saskaņā ar Protokolu piemēro attiecībā uz personas datu savstarpēju nosūtīšanu starp kompetentajām institūcijām. Attiecībā uz nosūtīšanu saskaņā ar Protokolu starp pakalpojumu sniedzējiem un institūcijām jumta nolīgumu piemēro tikai kopā ar tādu papildu īpašu nolīgumu jumta nolīguma 3. panta 1. punkta nozīmē, kurā ņem vērā īpašās prasības attiecībā uz elektronisko pierādījumu nosūtīšanu, ko veic tieši pakalpojumu sniedzēji, nevis institūcijas savā starpā. Ja šāda īpaša nosūtīšanas nolīguma nav, šādu nosūtīšanu var veikt saskaņā ar Protokolu, un tādā gadījumā piemēro Protokola 14. panta 1. punktu saistībā ar tā 14. panta 2.–15. punktu."

Dalībvalstis nodrošina, ka tās piemēro Protokola 14. panta 1. punkta c. apakšpunktu tikai tad, ja Eiropas Komisija, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/679⁽³⁾ 45. pantu vai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2016/680⁽⁴⁾ 36. pantu, par attiecīgo trešo valsti ir pieņēmusi lēmumu par aizsardzības līmeņa pietiekamību, kas attiecas uz attiecīgo datu nosūtīšanu, vai ja pamatā ir cits nolīgums, kas nodrošina atbilstošas datu aizsardzības garantijas, ievērojot Regulas (ES) 2016/679 46. panta 2. punkta a) apakšpunktu vai Direktīvas (ES) 2016/680 37. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

⁽²⁾ OV L 336, 10.12.2016., 3. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/680 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem vai izpildītu kriminālsodus, un par šādu datu brīvu apriti, ar ko atceļ Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI (OV L 119, 4.5.2016., 89. lpp.).